

– залучати на державну службу молодих дипломованих спеціалістів, запровадивши процедуру наставництва. За прикладом Франції проводити підготовку службовця до його першої посади (початкова професійна підготовка, коли кандидат на заміщення вакантної посади направляється на навчання). Або досить ефективним є залучення випускників, які закінчили вищі навчальні заклади за відповідною спеціальністю, проходили виробничу практику в органах виконавчої влади, займалися проблемами, які будуть вирішувати в майбутньому (наприклад, написання курсових та дипломних робіт за темою, що безпосередньо стосується майбутньої діяльності).

Література:

1. Білинська М. М. Стратегія державної кадрової політики України: цілі та шляхи реалізації : навч.-метод. матеріали / М. М. Білинська, В. М. Сороко, В. О. Чмига. – К. : НАДУ, 2013. – С. 12-23.

2. Витко Т. Ю. Державна кадрова політика України: сутність, сучасний стан і перспективи розвитку / Т. Ю. Витко. // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. - 2016. - № 1. – С. 12.

3. Інституційне забезпечення кадрової політики у публічному управлінні: місія, роль та місце Національної академії державного управління при Президентіві Украї- ни : наук. доп. / авт. кол. : Ю. В. Ковбасюк, А. І. Семенченко, Ю. П. Сурмін та ін. ; за заг. ред. д-ра держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2015. – 160 с.

4. Канавець М. В. Актуальні проблеми формування засад державної кадрової політики в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2013-2/doc/3/05.pdf>.

5. Михненко А.М. Державна кадрова політика: концептуальні основи, цілі, зміст і завдання / А.М.Михненко, Н.Т.Гончарук, Л.Л.Прокопенко // Менеджер. – 2005. – Вип. 3 (33). – С. 26.

УДК 378.14

Х. М. Вінтонів,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри
соціальних комунікацій та права

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Однією з найважливіших умов адаптації студентів-іноземців у нашій країні є розуміння ними закономірностей існування українського суспільства. У навчальному процесі на рівні ВНЗ це розуміння формується за допомогою вивчення дисциплін гуманітарного циклу. Залучення студентів до культурної спадщини і духовних цінностей свого та інших народів є основоположним завданням гуманізації освіти і виховання. Цей аспект навчальної роботи є особливо актуальним для Івано-Франківського національного технічного

університету, де навчаються представники різних національно-етнічних спільнот та релігій.

Кардинально нова комунікативна ситуація в процесі навчання змушує переосмислити деякі фундаментальні питання професійної підготовки студентів. Людина, що сформувалася в рамках іншої культури, володіє іншим світоглядом, мисленням, має інший характер та інші культурні орієнтири і домінанти. Однак процес навчання в українській вищій школі, перш за все, розрахований на українського студента. Тому в процесі навчання іноземний студент стикається не тільки з набором нових для нього понять, детермінованих майбутньою спеціальністю, але, перш за все, з абсолютно іншою ментальністю оточуючих його людей. Інша ментальність виражається іншою структурою знань про навколишній світ, іншими цінностями і пріоритетами. Багато найважливіших понять української культури часом навіть не мають еквівалента в рідній для іноземного студента мові. Такий «культурний дисонанс» перешкоджає успішній комунікації в навчальному процесі, ускладнює соціалізацію іноземних студентів і, в кінцевому підсумку, негативно позначається на самому навчанні.

Дуже важливою є розробка нових педагогічних технологій і підходів в організації навчального процесу з іноземними студентами, а також обмін накопиченим досвідом у реалізації цього напрямку. Інтернаціоналізація сучасної вищої освіти актуалізує проблему адаптації іноземних студентів до незвичної їм дійсності в незнайомій країні. В останні роки різні аспекти роботи зі студентами-іноземцями у ВНЗ розглядалися у дослідженнях таких вітчизняних та зарубіжних науковців, як О. Адаменко, М. Разорьонова, Т. Рахімова, Я. Гладир, Л. Богиня, І. Черненко, Н. Батаніна та ін.

Так, Т. Рахімов вивчає особливості організації навчання іноземних студентів в умовах освітнього процесу в Росії, Н. Батаніна – загальні проблеми психологічної адаптації студентів-іноземців до нового суспільства. Формуванню мовної компетенції іноземних студентів економічних та технічних спеціальностей присвячені роботи І. Черненко, Я. Гладир. Глибокий аналіз особливостей соціальної адаптації студентів-іноземців під час вивчення української мови подано у роботі Л. Богині.

За підсумками багаторічного досвіду навчання і виховання іноземних студентів у Волгоградському державному медичному університеті М. М. Харкова, В. І. Чумаков виокремили такі основні принципи виховання:

1. Акцент на національні духовні традиції: принцип культурної відповідності.
2. Принцип діалогу культур.
3. Деонтологічний принцип.
4. Принцип єдності навчання і виховання.
5. Єдність і синтез загальнолюдських, національних і регіональних цінностей.
6. Врахування етно- та гендерної психології як принципу виховання.
7. Принцип толерантності.

Українські науковці (І. М. Мельничук, Л. М. Романишин, О. В. Яцишин) визначили три аспекти у вивченні суспільних наук іноземними студентами: мовний, релігійний та культурний.

Мовна проблема, безперечно, є головною у процесі адаптації студентів-іноземців в Україні. Суттєво ускладнює становище іноземних студентів двомовність, що панує в сучасній Україні. Співіснування української (мови спілкування, побуту в західному регіоні) та російської (мови газет, телебачення та інших мас-медіа) мов дезорієнтує студентів. Тому викладачу потрібно подавати матеріал на доступному (у мовному плані) для студентів рівні, зокрема, треба надавати перевагу використанню простих граматичних конструкцій, часто вживаної лексики, мінімальної кількості часових форм.

Другим важливим аспектом є релігійний. Тут викладачу слід проявити неабияку толерантність та всіляко уникати будь-яких суперечок, провокацій, сутичок на релігійному ґрунті. Адже вони можуть стати підставою для неприйняття як викладача, так і навчальної дисципліни, навчального процесу, українського суспільства і навіть призвести до релігійної ворожнечі, неприпустимої ні в освітньому процесі, ні в суспільстві загалом.

Суттєво полегшує та покращує розуміння українських культурних особливостей іноземними студентами можливість співставити їх з рідною культурою. Отже, викладач обов'язково повинен проводити паралелі між культурою України та культурами рідних країн студентів-іноземців. Таку роботу доцільно проводити, використовуючи педагогічні інновації на зразок інтерактивних занять, «діалогу культур» з метою обміну інформацією.

У навчальній роботі з іноземними студентами, крім вищезазначених інтерактивних методів, особливу увагу викладачі приділяють групі наочних методів. Найбільш ефективним тут є метод ілюстрації, що обов'язково супроводжується коментарями викладача. Доцільним у роботі з іноземними студентами стане використання методу екскурсії як різновиду методу демонстрації. Зокрема, вивчення української культури може відбуватися в процесі ознайомлення з виставковими експонатами у красзнавчому, художньому музеях.

В якості основних принципів культурологічного підходу ряд російських науковців (І. Н. Федулов, А. М. Страхов та ін.) виділяють:

1) принцип «відкритості», що передбачає відкритість до пізнання іншої культури і сприйняття соціальних, культурних, релігійних та інших міжкультурних відмінностей;

2) принцип «паритету культур», що вимагає рівності всіх народів і культур, їхню значимість і самоцінність. можливість рівноправного існування в світовому співтоваристві;

3) когнітивно-психологічний принцип, який зумовлює набуття знань про культуру мови, що вивчається;

4) принцип «компаративності», який пронизує всю структуру процесу навчання від процесу вивчення матеріалу і до його обговорення, контролю та оцінки;

5) принцип «емоційності» – має на увазі занурення в емоційну сферу в процесі пізнання, що вимагає емоційного переосмислення вивченого.

Отже, необхідно приділяти увагу окремим аспектам виховання і соціалізації іноземних студентів. Актуальним є цілісний розгляд системи виховання і соціалізації іноземних студентів у закладах вищої професійної освіти. Необхідно також проектувати системну, комплексну модель виховання і соціалізації, яка дозволяла б максимально реалізувати виховний потенціал вищої освіти, охоплювала б усі компоненти виховного процесу.

Література:

1. Адаменко О. В. Аналіз тематичного спектра дисертаційних досліджень з питань підготовки іноземних студентів в Україні (1990-2009 рр.) / О. В. Адаменко, М. В. Разорьонова // Вісник Дніпропетровського університету економіки та права імені Альфреда Нобеля: Сер. Педагогіка і психологія. – 2011. – № 1. – С. 5-9.

2. Мельничук М. І. Особливості викладання курсу "Історія української культури" іноземним студентам-медикам / І. М. Мельничук, Л. М. Романишина, О. В. Яцишина // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. – 2012. – № 2. – С. 114-118.

3. Харькова Н. Н. К вопросу о проблемах воспитания иностранных студентов медицинского вуза / Н. Н. Харькова, В. И. Чумаков // Электронный научно-образовательный журнал ВГСПУ «Грани познания». – №3(30). – Март, 2014. – Режим доступа : www.grani.vspu.ru.

4. Федулов И. Н. Принцип культуросообразности в билингвальном обучении иностранных студентов / И. Н. Федулов, О. Ф. Худобина, А. М. Страхов // Известия Волгоградского государственного технического университета. – №24 (151). Т. 19. – 2014. – С. 154-157.

УДК 35.077.1:005

С. М. Григораш,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри документознавства
та інформаційної діяльності;

Л. Ю. Бурківська,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри документознавства
та інформаційної діяльності

АНАЛІТИЧНИЙ ДОКУМЕНТ ЯК ПРАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИРОБЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ

Постановка проблеми. У сучасних умовах потреба у створенні аналітичних документів об'єктивно зростає, оскільки за їх допомогою формуються ефективні управлінські рішення. Коло учасників процесу значно розширилось — це не тільки аналітики, а й менеджери, офісні працівники, економісти, працівники органів управління, бібліотечні фахівці, бізнесмени.